

Türk ceza kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 23 / VI / 1936 - Sayı : 3337)

No.
3038

Kabul tarihi
11 - VI - 1936

BİRİNCİ MADDE — Türk ceza kanununun numaraları aşağıda yazılı (143) maddesi değiştirilmiştir:

Madde 1 — Kanunun sarih olarak suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilmez. Kanunda yazılı cezalardan başka bir ceza ile de kimse cezalandırılmaz.

Suçlar; cürüm veya kabahattir.

Madde 3 — Türkiyede suç işleyen kimse, Türk kanunlarına göre cezalandırılır ve bundan dolayı bir Türk hakkında yabancı memlekette hüküm verilmiş olsa bile Türkiyede muhakeme olunur.

Böyle bir fiilden dolayı Türkiye dışında hakkında hüküm verilmiş olan yabancı dahi Adliye vekilinin talebi üzerine Türkiyede muhakeme edilir.

Madde 5 — Bir Türk, dördüncü maddede yazılı cürümlerden başka, Türk kanunlarına göre aşağı haddi üç seneden eksik olmayan şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezayı müstelzim cürmü yabancı memlekette işlediği ve kendisi Türkiyede tutulduğu takdirde Türk kanunlarına göre cezalandırılır.

Eğer cürmün aşağı haddi üç seneden az hürriyeti bağlayıcı bir cezayı müstelzim ise takibat icrası zarar gören şahsın veya yabancı Hükûmetin şikâyetine bağlıdır.

Mağdur yabancı ise bu fiilin, işlendiği mahal kanunlarında da cezayı müstelzim olması şarttır.

Madde 6 — Bir yabancı dördüncü maddede yazılı cürümlerden başka, Türk kanunlarına göre aşağı haddi bir seneden eksik olmayan şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezayı müstelzim cürmü yabancı memlekette Türkiyenin veya bir Türkün zararına işlediği ve kendisi Türkiyede bulunduğu takdirde Türk kanunları mucibince ceza görür.

Ancak bu bapta takibat icrası Adliye vekilinin talebine veya zarar gören şahsın şikâyetine bağlıdır.

Eğer cürüm bir yabancının zararına işlenmiş ise fail, Adliye vekilinin talebi üzerine, aşağıdaki şartlar dairesinde cezalandırılır:

1 - Türk kanunlarına göre şahsî hürriyeti bağlayıcı ve aşağı haddi üç seneden eksik olmayan cezayı müstelzim bir fiil olmak,

2 - İade mücrimin muahedesi bulunmamak veyahut iade keyfiyeti, cürmün irtikâb edildiği mahallin veya failin tebeasından bulunduğu Devletin Hükûmeti tarafından kabul edilmemiş bulunmak,

Bir Türk veya yabancı, Türk ceza kanununun 8 nci babının 3 ncü fıslındaki cürümleri yabancı memlekette işlerse resen takibat yapılarak o fasılda yazılı maddelerdeki cezalarla cezalandırılır.

Madde 13 — Ağır hapis cezası müebbet veya muvakkattir. Müebbet, ölüncüye kadar devam eder. Muvakkat, bir seneden yirmi seneye kadardır. Bu ceza

aşağıda yazılı şekiller dahilinde dört devrede çektirilir:

A - Mahkûm, birinci devrede cezasının yirmide birine müsavi bir müdde geceli gündüzlü yalnız olarak bir hücrede bırakılır. Ancak bu müddet bir aydan aşağı ve altı aydan yukarı olamaz.

Mahkûmiyetin bütün devrelerinde mahkûm, nizamname mucibince inzibat mahiyette olmak üzere her defasında on beş günü geçmemek kaydile aynı suretle hücreye konulabilir.

B - Mahkûm, ikinci devrede yalnız geceleri tecrid edilir. Bu devre mahkûm mevkuf kalmışsa bu müddet ile Hücrede kaldığı müddet çıkarıldıktan sonra geri kalan müddetin altıda birini teşkil eder.

C - Üçüncü devrede bulunan mahkûmlar geceleri tecrid te edilmeyebilirler.

Bu devrede geçen her üç gün, dört gün mahkûmiyete karşılık olarak hesap edilir.

Bu devre müddeti mevkufiyet müddetile birinci ve ikinci devrelerle geçen müddetler tenzil edildikten sonra geri kalan cezanın üçte biri kadardır.

D - Dördüncü devre geri kalan müddettir. Bu devrede geçen her gün ik mahkûmiyet gününe karşılık olarak hesap edilir.

İkinci devreyi bitiren mahkûmlar arasından Adliye vekâleti yol, inşaat, maden Ekipleri teşkil edebilir. Mahkûmların bu işlerde çalıştıkları her bir gün iki günlük mahkûmiyete karşılık olarak sayılır.

Müebbet ağır hapis 36 sene üzerinden hesap edilerek muvakkat ağır hapsin tâbi olduğu şartlar altında geçer. Ancak ikinci ve üçüncü devrelerdeki müddetler mutlak surette 36 senenin altıda ve üçte biridir.

Madde 14 — Ağır hapis cezasına mahkûm olanlar 13 ncü maddede yazılı hücre müddetini bitirdikten ve hapis veya hafif hapis cezası mahkûmları ise hükümleri katileştikten sonra ceza evlerine bağlı tarım veya endüstri müesseselerinde çalıştırılabilirler.

Yiyecek ve giyeceklerini kendileri tedarik edemeyen veya çalışmak isteyen mevküfler da çalıştırılabilirler.

Madde 15 — Hapis cezası üç günden yirmi seneye kadardır. Kanunda tasarih edilmeyen yerlerde yukarı haddi beş senedir.

En aşağı altı ay hapis cezasına mahkûm olanlarla mevkufiyet müddetinin mahsubundan sonra geri kalan müddeti altı ay veya daha ziyade olanların cezaları 13 ncü maddenin birinci devreye aid hükümleri müstesna olmak üzere diğer hükümlerinin tesbit ettiği şartlar dahilinde çektirilir.

Madde 16 — 13 ncü maddede yazılı dördüncü devrenin ağır hapiste dörtte üçünü ve hapiste yarısını iyi hal ile geçirenler meşruten tahliyelerini isteyebilirler.

1 - 125 ilâ 133, 135 ilâ 142, 146 ilâ 150, 152, 156, 157, 163, 202, 203, 205 ilâ 210, 212 ilâ 217, 220, 221 ncü ile 495 ilâ 500 ncü maddelerde yazılan cürümlerin failer 13 ncü maddede yazılı üçüncü devrede gösterilen fazla sayılmadan istifade etmeyip ancak dördüncü devrede kazanılan hakkın yarısı nisbetinde istifade ettikten sonra meşruten tahliyelerini isteyebilirler.

2 - 448 den 452 ye kadar olan maddelerle 493 ncü maddede gösterilen cürümlerden birinin mükerriri olanlar 13 ncü maddede gösterilen fazla sayılmadar asıl istifadenin yarısı nisbetinde hak kazandıkları nazara alınır ve meşruten tahliye müddetleri o suretle hesap edilir.

Madde 17 — Meşruten tahliyeden sonra eğer mahkûm şahsî hürriyeti bağliyar bir cezayı müstelzim bir cürüm işler veya mecbur olduğu şartları ifa etmezse meş-

uten tahliye kararı geri alınır. Bu takdirde meşruten tahliye halinde geçen zaman mahkûmun ceza müddetine mahsup edilmeyeceği gibi 13 ncü maddede yazılı devrelerde geçirdiği müddet dolayısıyla fazla saymalardan istifade ettiği günler de ayrıca çektirilir ve kendisi bir daha meşruten tahliye de edilmez.

Meşruten tahliye kararı geri alınmaksızın mahkûmun ceza müddeti tamamen geçmiş olursa mezkûr ceza icra edilmiş sayılır.

Eğer aslî cezaya emniyeti umumiye idaresinin nazareti altında bulunmak cezası ile ilâve olunmuş ise meşruten tahliye halinde geçen zaman bu ceza müddetine mahsup edilir.

Madde 18 — Sürgün cezası gerek cürmün işlendiği ve gerek cürümden zarar gören şahıs ile mahkûmun ikamet ettiği kazalardan en aşağı 60 kilometre uzakta bulunan ve mahkeme ilâmında muayyen olan bir şehir veya bir kasabada mahkûmun ikamete mecbur tutulmasından ibarettir. Altı aydan beş seneye kadardır.

Madde 19 — Ağır para cezası bir liradan beş bin liraya kadar tayin olunacak bir meblâğın Devlet Hazinesine tediyesinden ibarettir. Nisbî para cezalarının yu karı haddi yoktur.

Bu cezaya mahkûmiyeti mutazammın katî ilâm, Cümhuriyet müddeiumumiliği tarafından mahallin en büyük mal memuruna verilir ve mal memurluğunca mahkûmun parayı ödemesi için yazılacak ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren on beş gün zarfında para ödenmediği takdirde hapsen tazyik hükmü müstesna olmak üzere tahsili emval kanunundaki usule göre malına müracaat olunarak infaz edilir.

Mahkûmun haczi ve satılması kabil emvali bulunmaz ve bu suretle aczi tahakkuk eylesse ilâm Cümhuriyet müddeiumumiliğine iade edilir ve müddeiumumilikçe de bir gün hapis bir liraya sayılmak üzere ödenmemiş olan para cezası hapse çevrilir. Kesirler lira sayılır.

Para cezasının hapse çevrilebileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile yukarıdaki hüküm tatbik olunur.

Mahkûm, mahpus kaldığı her gün için yukarıdaki fıkra mucibince bir lira indirildikten sonra geri kalan parayı öderse para cezası yerine kaim olan hapis cezası icra olunmaz.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası üç seneyi geçemez.

Kendi talebi üzerine mahkûm para cezasından çevrilen hapis yerine Devlet, vilâyet veya belediyelerce tayin olunacak nafia işlerinde çalıştırılabilir. Bu surette iki günlük hizmet bir gün hapis yerine geçer.

Madde 21 — Hafif hapis cezası bir gündən iki seneye kadardır.

Mahkûmiyetleri bir aydan fazla ve kendileri de mükerrir olmayan kadın ve küçüklerin cezalarının oturdukları yerde çektirilmesine mahkeme karar verebilir. Bu karara mahkûm tarafından riayet olunmadığı takdirde ceza tamamen ve adiyen infaz olunur.

Madde 24 — Hafif para cezası bir liradan iki yüz liraya kadar tayin olunacak bir meblâğın Devlet Hazinesine tediyesinden ibarettir.

Hapis yerine hafif hapis ikame olunmak şartile 19 ncü maddenin son altı fıkrası hükümleri bu ceza hakkında da tatbik olunur.

Madde 30 — Muvakkat cezalar, gün, ay ve sene hesabı ile tatbik olunur. Bir gün, 24 saat, bir ay 30 gündür. Sene, resmî takvime göre hesap edilir.

Muvakkat cezalar için bir günün ve para cezalarında on kuruşun küsuru hesaba katılmaz.

Madde 37 — Ceza ile mahkûmiyet suçtan mutazarrır ve mağdur olanların mallarının istirdadını ve düşer oldukları zararların tazminini dava edebilmelerine halel getirmez.

Madde 47 — Yukarıki maddede beyan olunan aklî halet ceza mesuliyetini kâmi len kaldıracak surette olmayıp ehemmiyetli bir derecede azaltabilecek mahiyette ise suç için muayyen olan ceza aşağıda yazılı şekillerde indirilir:

- 1 - Ölüm cezası yerine sekiz seneden eksik olmamak üzere muvakkat ağır hapis
- 2 - Müebbet ağır hapis yerine altı seneden on beş seneye kadar ağır hapis;
- 3 - Amme hizmetlerinden müebbet memnuiyet yerine muvakkat memnuiyet;
- 4 - On iki seneden fazla muvakkat cezalar yerine üç seneden on seneye kadar ve altı seneden on iki seneye kadar cezalar yerine bir seneden beş seneye kadar ceza tayin olunur. Diğer hallerde tertib olunacak hapis cezalarının yarısından aşağı bir miktarı hükmolunur .

5 - Ağır ve hafif para cezaları yarısına indirilir.

Eğer ceza, şahsî hürriyeti bağlayıcı cezalardan biri ise, mahkûmun cezasın azaltmağa sebep olan akıl hastalığı devam ettiği müddetçe, hâkim bu cezanın hafif hapis müessesesinde icrasını emredebilir.

Madde 50 — 49 ncu maddede yazılı fiillerden birini icra ederken kanunun veya salâhiyettar makamın veya zaruretin tayin ettiği hududu tecavüz edenler cürüm ölüm cezasını müstelzimi ise sekiz seneden aşağı olmamak üzere hapis ve müebbet ağır hapis cezasını müstelzim olduğu takdirde altı seneden on beş seneye kadar hapis cezasile cezalandırılır. Sair hallerde asıl suçta müretteb ceza altıda birinden eksik ve yarısından ziyade olmamak üzere indirilir ve ağır hapis hapse tahvil olunur ve amme hizmetlerinden müebbet memnuiyet cezası yerine muvakkat memnuiyet cezası verilir.

Madde 51 — Bir kimse haksız bir tahrikin husule getirdiği gazab veya şedid bir elemnin tesiri altında bir suç işler ve bu suç ölüm cezasını müstelzim bulunursa yirmi dört sene ağır hapis cezasına ve müebbet ağır hapis cezasını müstelzim bulunursa yirmi sene ağır hapis cezasına mahkûm olur. Sair hallerde işlenen suçun cezasının üçte biri indirilir.

Tahrik ağır ve şiddetli olursa ölüm cezası yerine on beş seneden aşağı olmamak üzere ve müebbet ağır hapis cezası yerine on seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Sair cezaların, ağır hapis hapse ve amme hizmetlerinden müebbet memnuiyet muvakkat memnuiyete tebdil edilmek üzere yarısından üçte ikisine kadarı indirilir.

Madde 54 — Fiili işlediği zaman on bir yaşını bitirmiş olupta on beş yaşını doldurmamış olanlar, fârik ve müemiyyiz olmadıkları surette, haklarında hiç bir ceza tertib olunamaz. Ancak işlenen fiil bir seneden fazla hapis veya daha ağır bir cezayı müstelzim cürümlerden ise bundan evvelki madde ahkâmı tatbik olunur.

Eğer çocuk, işlediğin fiilin bir suç olduğunu fark ve temyiz ile hareket etmiş ise suçunun cezası aşağıda yazılı şekillerde indirilir:

- 1 - Ölüm cezası yerine sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis,
- 2 - Müebbet ağır hapis yerine altı seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.
- 3 - Diğer cezalar 47 nci maddenin 4 ncü ve 5 nci bentlerinde yazılı olan usule göre indirilir.

Amme hizmetlerinden menüiyet ve emniyeti umumiye nezareti altına alınmak ezaları tatbik olunmaz.

Şahsî hürriyeti bağlayıcı cezalar, para cezasından çevrilmiş olsa dahi eğer açılı cezanın çektirilmesine başlandığı zaman on sekiz yaşını bitirmemiş ise ceza bir ıslahhanede çektirilir.

Bu mahkûmiyetler tekerrüre esas olamaz.

Madde 55 — Fiili işlediği zaman on beş yaşını bitirmiş olupta on sekiz yaşını bitirmemiş olanlar hakkında aşağıda yazılı şekillerde ceza tayin olunur:

1 - Ölüm cezası yerine on beş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis,

2 - Müebbet ağır hapis yerine on iki seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir,

3 - On iki seneyi geçen muvakkat cezalar, altıdan on iki seneye kadar ve altıdan on iki seneye kadar olan cezalar üç seneden altı seneye kadar ve diğer hallerde yarısı indirilir,

4 - Para cezalarının üçte biri indirilir,

5 - Amme hizmetlerinden memnuiyet ve Emniyeti umumiye nezareti altına alınmak cezaları tatbik edilmez.

Cezanın çektirilmesine başlandığı zaman on sekiz yaşını bitirmemiş olanlar hakkında hürriyeti bağlayıcı cezalar para cezasından çevrilmiş olsa dahi, onlara mahsus ceza evlerinde veya büyüklere mahsus ceza evlerinin hususî kısımlarında çektirilir. Bunlar on sekiz yaşını geçtikleri zaman eğer mahkûm oldukları ceza müddeti üç seneden ve geri kalan müddeti iki seneden fazla ise büyük mahkûmların buldukları ceza evlerine naklolunurlar. Ancak bunlardan geçtikleri müddet içindeki hal ve durumlarına göre münasib görülenler hususî ceza evinde veya büyüklere mahsus ceza evlerinin hususî kısımlarında alıkona-bilirler.

Hükümün infazına başlandığı tarihte on sekiz yaşını bitirmiş ve mahkûm oldukları ceza müddeti üç seneden az bulunmuş olupta geçmişteki hallerine nazaran hususî ceza evinde veya büyüklere mahsus ceza evlerinin hususî kısımlarında bulundurulmaları daha uygun görülenlerin cezaları bu evlerde çektirilir.

Yukarıdaki iki fıkrada yazılı mahkûmlar yirmi bir yaşını bitirmeleri akabinde her halde büyüklere mahsus ceza evlerine naklolunurlar.

Madde 56 — Suçu işlediği zaman on sekiz yaşını bitirmiş olupta yirmi bir yaşını bitirmemiş ve hüküm zamanında altmış beş yaşını geçmiş olanlar hakkında ölüm cezası yerine otuz sene ağır hapis ve müebbet ağır hapis yerine yirmi dört sene ağır hapis cezası hükmolunur.

SaİR hallerde cezanın altıda biri indirilir.

Madde 58 — Fiili işlediği zaman on beş yaşını bitirmiş olupta yaptığı işin neticesini fark ve temyiz ile hareket ettiği anlaşılmayan sağır, dilsizlere ceza verilmaz.

Ancak fiil eürüm olduğu ve bir seneden fazla hapis cezasını veya daha ağır bir cezavî müstelzim bulunduğu takdirde yirmi dört yaşını henüz ikmal etmeyen sağır - dilsiz hakkında yirmi dört yaşına kadar kalmak üzere 53 ncü maddenin ikinci fıkrası hükümleri tatbik edilebilir.

Eğer fail yirmi dört yaşını bitirmiş ise mahkeme, hakkında 46 ncü maddede gösterildiği surette muamele yapılmak üzere kendisinin salâhiyetli makama teslimini emredebilir.

Eğer sağır - dilsizin suçu işlemekte fark ve temyiz ile hareket ettiği anlaşılır ve

işlediği zaman on sekiz yaşını bitirmemiş bulunursa birinci fıkrası müstesna olmak üzere 54 nci madde hükümleri tatbik olunur.

Sağır - dilsiz on sekiz yaşını bitirip de yirmi bir yaşını bitirmemiş ise 55 nci ve yirmi bir yaşını bitirmiş ise 56 ncı maddeler hükümleri tatbik olunur.

Madde 59 — Kanunî tahfif sebeplerinden ayrı olarak mahkemece her ne zaman fail lehine cezayı hafifletecek takdirî sebepler kabul edilirse ölüm cezası yerine otuz ve müebbet ağır hapis yerine yirmi dört sene ağır hapis cezası hükmolunur.

Diğer cezaların altıda birinden üçte birine kadar indirilir.

Madde 62 — Bir kimse işlemeği kastettiği cürmün icrasına taallük eden bütün filleri bitirmiş fakat ihtiyarında olmayan bir sebepten dolayı o cürüm meydana gelmemiş ise kanunda yazılı olmayan yerlerde fiil ölüm cezasını müstelzim olduğu takdirde mütesebbis hakkında yirmi sene, müebbet ağır hapis cezasını müstelzim olduğu takdirde on bes seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezası hükmolunur. Sair hallerde o cürüm için verilecek cezanın altıda birinden üçte birine kadar indirilerek hükmolunur.

YEDİNCİ BAP

Suç ve cezaların ictimatı

Madde 68 — Şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaları icab ettiren bir kaç cürüm işlemiş olan şahsın cürümlerinden biri için müebbet ağır hapis cezası tayin olduğu takdirde diğer cürümlerden ağır hapis veya hapsi müstelzim olanlar için tayin edilecek cezalar yerine mahkûmun geceli gündüzlü bir hücrede yalnız bırakılma müddeti ağır hapiste bu cezanın veya bu cezalar mecmuunun onda birine, hapiste on ikide birine müsavi bir müddet uzatılır.

Ancak ilâve edilecek hücre müddeti ağır hapislerde iki sene, hapislerde bir sene altı aydan fazla olamaz.

Cürümlerden ikisi hakkında da müebbet ağır hapis cezası tayin edilmek lâzım geldiği takdirde ölüm cezası verilir.

Madde 69 — Bir neviden olarak şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaları icab ettiren birden fazla cürüm işlemiş olan kimse hakkında tayin edilecek en ağır cezaya diğer cezalar mecmuunun üçte ikisi ilâve olunur.

Şu kadar ki, bu suretle hükmolunacak ceza mecmuunu ağır hapis ve hapiste 30 seneyi ve sürgünde yedi sene altı ayı geçemez.

Madde 70 — Muvakkat ağır hapis ve hapis cezalarının hükmedilmesini icab ettiren birden fazla cürüm işlemiş olan kimse hakkında ağır hapis cezasının tayinini müstelzim fiil müteaddid ise, 69 ncu madde dahi tatbik edilmek suretile tayin edilecek ağır hapis cezasına, hapsi müstelzim cürüm için verilecek cezanın yarısı ilâve olunur. Böyle bir halde hapis cezasının hükmedilmesini icab ettiren cürüm birden fazla ise yine 69 ncu madde tatbik edilmek suretile tesbit olunacak cezanın yarısı ağır hapis cezasına ilâve edilir.

Bu maddenin tatbikinde dahi hükmolunacak ağır hapis veya hapis cezaları 69 ncu maddenin son fıkralarda yazılı miktarı geçemez.

Madde 71 — Muvakkat sürgün cezasını müstelzim bir cürmün şahsî hürriyeti bağlayıcı diğer muvakkat cezayı icab ettiren bir cürüm ile birleşmesi halinde sür-

gün cezasının beşte biri diğer cezaya zammolunur.

Yukarıki fıkrada yazılı olan ve şahsî hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezaları cap ettiren cürümler müteaddid ise, bunlar için önce 69 ve 70 nci maddeler tatbik edilmek suretile verilecek ceza tesbit edildikten sonra sözü geçen fıkra hükmü tatbik olunur.

Madde 73 — Bir veya bir kaç cürümle hafif hapsi müstelzim bir veya bir kaç kabahatin birleştirilmesi halinde cürüm için tayin olunan ve bir kaç cürüm işlenişse yukarıki maddelere göre tesbit edilen cezaya, verilecek hafif hapis cezası veya mecmununun yarısına müsavî bir müddet zammolunur.

Madde 74 — 31, 33, 34 ve 35 nci maddelerde münderiç ferî cezaların dahi bir suçunu müstelzim olan müteaddid fiillerin içtimâî münasebetile bu cezaların neticelerini tayinde aslî cezaların içtimâîdan hâsıl olacak müddete bakılmayıp her suç için ayrı ayrı mürettep olan cezaya istinad olunur. Aşağıdaki madde hükmü bu kaideden müstesnadır.

Madde 75 — Her suç için mürettep olan amme hizmetlerinden muvakkat memnûyet veyahud bir meslek ve sanatın tatili cezalarının mecmuu hükmolunur. Ancak bu yekûn amme hizmetlerinden memnûyette on seneyi ve meslek ve sanatın tatilinde dört seneyi geçemez.

Madde 76 — İşlenmiş olan her fiil için muayyen olan ağır ve hafif para cezaları, cürümlerde 7500, kabahatlerde 300 lirayı geçmemek üzere tamamile hükmolunur.

Nisbî para cezaları bu kayitten müstesnadır.

Para cezalarının şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya çevrilmesi halinde bu cezanın müddeti dört seneyi geçemez. Ağır para cezasile hafif para cezası birleştiği takdirde çevrilecek cezanın nevi hapistir.

Madde 77 — Geçen maddelerde gösterilen kaideler, bir şahıs hakkında ceza hükümlerinden sonra bu şahsın hükümden evvel bir suç daha işlemiş olmasından dolayı tekrar muhakemesi iktiza eylediği takdirde dahi tatbik olunur.

İkinci suç, hükmolunan cezanın katileşmesinden veya icrasına başlanmasından sonra işlenmiş olduğu takdirde içtimâî esas tutulan cezaya zammolunacak cezaların, geçen maddelerde gösterilen üçte iki, ikide bir ve beşte bir nisbetleri o tertibe tevfikân dörtte üç, üçte iki ve üçte bire iblâğ olunmak suretile ceza verilir.

Evvelki ceza ne olursa olsun bunu içtimâî esas tutacak olan mahkeme son suçta el koyan mahkemedir.

Madde 78 — Bir kimse bir suçu işlemek veya vuku bulmuş bir suçu gizlemek için diğer bir suç işlediği veyahut o suç vesilesile kanunda suç teşkil eden diğer bir fiil daha irtikâb eylediği takdirde mezkûr fiiller kanunen o suçta tertib eden anasırdan veya suçun esbabı müşeddedesinden sayılmazsa o kimse hakkında evvelki maddelerin müstemil olduğu hükümlere göre ceza tertib olunur.

Madde 81 — Bir kimse beş seneden ziyade müddetle bir mahkûmiyete uğradıktan sonra cezasını çektiği veya ceza düştüğü tarihten itibaren on sene ve diğer cezalarda beş sene içinde başka bir suç daha işlerse yeni suçta verilecek ceza altıda bire kadar artırılır.

Yeni suç evvelki mahkûmiyete sebep olan suç cinsinden ise hükmedilecek ceza altıda birden üçte bire kadar artırılır.

İkinci suç için tayin edilecek cezaya tekerrürden dolayı zammî lâzımgelen mik-

tar, hiç bir suretle evvelki suç için hükmedilmiş olan cezaların en ağırından ziyade olarak tayin olunamaz.

Evvelki veya sonraki suçlardan biri para cezası veya sürgün ve diğeri başka bir ceza olduğu takdirde tekerrürden dolayı yapılacak zam miktarının tayininde 19 ncu veya 40 nci maddelerde yazılı nisbet kaideleri tatbik olunur.

Madde 82 — Müebbet ağır hapis cezasına mahkûm olan kimse diğeri bir veya bir kaç cürüm işlediği takdirde mahkûmun geceli gündüzlü bir hücrede yalnız bırakılması müddeti eğer sonraki cürmü veya cürümleri muvakkat ağır hapis cezasını müstelzim ise bu cezanın veya bu cezalar mecmuunun sekizde birine, hapis cezasını müstelzim ise onda birine müsavi bir müddet uzatılır.

Ancak ilâve edilecek hücre müddeti ağır hapislerde üç seneden, hapiste iki seneden fazla olamaz.

Sonraki cürümden dolayı da mahkûma müebbet ağır hapis cezası tayin olunmuşsa verilecek ceza ölüm cezasıdır.

Madde 84 — Tekerrür halinde hükmedilecek ağır para cezasının 19 ncu maddeye göre hapse çevrilmesi halinde hapis müddeti beş seneyi geçemez.

Madde 85 — İşlediği suçlardan dolayı her defasında üç aydan fazla olmak üzere iki defa veya daha fazla şahsî hürriyeti bağlayıcı cezalarla mahkûm olan kimse 81 nci maddede yazılı müddetler içinde, yine şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezanın verilmesini icab ettiren aynı eisten bir suç işler ve göreceği cezanın müddeti otuz aydan aşağı olursa mezkûr ceza müddeti yarı ve sair hallerde ağır hapis ve hapiste otuz seneyi geçmemek üzere üçte biri nisbetinde artırılır.

Madde 99 — Takibat yapılabilmesi dava veya şikâyete bağlı suçlarda suçtan zarar gören kimsenin vazgeçmesi hukuku amme davasını düşürür. Ancak kanunda hilâfi yazılı olmadıkça cezanın infazına mâni olmaz.

Maznunlardan biri hakkındaki dava veya şikâyetten vazgeçme diğerlerine de sirayet eder.

Kanunda yazılı haller müstesna olmak üzere, vazgeçme onu kabul etmeyen maznuna tesir etmez.

Madde 100 — Umumî ve hususî aflar, ve suçtan zarar görenin davadan veya şikâyetten vazgeçmesi ne zaptolunan eşyanın ne de malsandığına tediye olunan ağır ve hafif para cezalarının istirdadını icap etmez.

Madde 104 — Hukuku amme davasının müruru zamanı, mahkûmiyet hükmü yakalama, tevkif, celp veya ihzar müzakereleri, adlî makamlar huzurunda maznunun sorguya çekilmesi, maznun hakkında son tahkikatın açılmasına dair olan karar veya C. müddeiumumisi tarafından mahkemeye yazılan iddianame ile kesilir.

Bu halde müruru zaman, kesilme gününden itibaren yeniden işlemeye başlar. Eğer müruru zamanı kesen muameleler müteaddid ise müruru zaman bunların en sonuncusundan itibaren tekrar işlemeye başlar. Ancak bu sebebler müruru zaman müddetini 102 nci maddede ayrı ayrı muayyen olan müddetlerin yarısının ilâvesi ile balığ olacağı müddetten fazla uzatan az.

Madde 105 — Kanunun bir seneden aşağı müruru zaman müddeti tayin ettiği hallerde her türlü usulî muamele müruru zamanı keser. Ancak 103 nci maddeye göre müruru zaman işlemeğe başladığı günden itibaren bir sene içinde mahkûmiyet hükmü verilmemiş olursa hukuku amme davası müruru zamana uğrar.

Madde 106 — Bir suçtan dolayı yapılan ve müruru zamanı kesen muameleler o suçlarda her ne suretle olursa olsun iştiraki olup ta aleyhlerinde takibat veya tahkikat yapılmamış olan kimseler hakkında dahi müruru zamanı keser.

Madde 113 — Hükümlerde müruru zaman hükmün katileştiği veya infazın her hangi bir suretle inkıtaa uğradığı günden itibaren işlemeye başlar.

Madde 114 — İlânın infazına müteallik mahkûma salâhiyetli merci tarafından kanun dairesinde tebliğ olunan her türlü muamele müruru zamanı keser. Bundan başka şahsî hürriyeti bağlayıcı cezalarda ilânın infazı için mahkûmun yakalanması dahi müruru zamanı keser.

Bir suçtan dolayı mahkûm olan kimse müruru zaman cereyan ettiği sırada mahkûm olduğu suç eindsinden diğer bir suç daha işlediği takdirde müruru zaman yine kesilmiş olur.

Madde 115 — Amme hizmetlerinden muvakkat memnuiyet yahut diğer bir ıskatı ehliyet cezası veya bir meslek ve sanatın tatili icrası sair cezalara zam ve ilâve edildiği veyahut bir hüküm neticesi olduğu takdirde ıskatı ehliyet ve tatili meslek ve sanat cezaları, onlar için muayyen olan müddetin iki misline müadil bir müddet geçmedikçe sakıt olmazlar ve işbu müruru zaman aslî mücazatin sakıt olduğu tarihten itibaren cereyana başlar.

Madde 116 — Gerek hukuku amme davasının ve gerek ceza hükümlerinin müruru zamanı 30 neu madde mucibince hesap olunur.

Madde 117 — Gerek dava ve gerek ceza müruru zamanı resen tatbik olunur ve bundan ne maznun ve ne de mahkûm vazgeçemezler.

Madde 119 — Kanunda hilâfı yazılı olmadıkça en çoğu 50 liradan ibaret hafif para cezası tayin kılınmış olan kabahat failleri, duruşmadan evvel kabahat için muayyen para cezasının en yüksek haddini teşkil eden miktarı ile muhakeme masraflarını merciine ödeyerek hukuku amme davasını ortadan kaldırtabilirler.

Madde 122 — Yukarıki maddede yazılı ceza şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya merbut olduğu halde buna mahkûm olan ve işlemiş olduğu cürümden dolayı nedamet etmekte olduğunu ihsas edecek surette iyi hali görülen kimse asıl cezasını çektiği veya ceza af ile ortadan kalktığı tarihten itibaren beş ve müruru zaman ile düşmüş olduğu surette düştüğü tarihten itibaren yedi sene geçtikten sonra memnu haklarının iadesini talep edebilir.

Eğer bu mahrumiyet ve ıskatı ehliyet cezaları diğer bir cezaya ilâveten tertip olunmamış ise memnu hakların iadesi ancak hüküm ilânının katileştiği tarihten itibaren beş sene sonra istenebilir.

İKİNCİ KİTAP**Cürümler****BİRİNCİ BAB****Devletin şahsiyetine karşı cürümler****Birinci fasıl***Devletin arsulusal şahsiyetine karşı cürümler*

Madde 125 — Devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir Devletin hâkimiyeti altına koymağa veya Devletin istiklâlini tenkise veya birliğini bozmağa veya Devletin hâkimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmağa matuf bir fiil işleyen kimse ölüm cezasile cezalandırılır.

Madde 126 — Devlet aleyhine silâh kullanan veya Türkiye ile harp halinde bulunan bir Devletin ordusunda hizmet kabul eden vatandaş müebbed ağır hapis cezasile cezalandırılır. Yabancı Devlet kuvvetlerine kumanda eden veya bunları sevk ve idareye müteallik bir vazife deruhde eden vatandaş hakkında ölüm cezası verilir.

Harp esnasında düşman Devlet toprağında bulunupta bu Devlet kanunlarının tahmil ettiği bir mecburiyeti ifa zaruretile mezkûr fiil işleyen kimseye ceza verilmez.

Bu bap hükümlerine göre her hangi bir sebeple Türk vatandaşlığı sıfatını kaybeden kimse dahi vatandaş hükmünde sayılır.

Türkiye Devleti tarafından Devlet olarak tanınmış olmasa bile haklarında muharip muamelesi yapılan siyasî kümeler dahi Türkiye Devleti ile harp halinde bulunan Devlet gibi telâkki edilir.

Madde 127 — Yabancı Devletin Türkiye Devleti aleyhine harp açması veya hasmane hareketlerde bulunması için yabancı ile anlaşan veya bu maksada matuf fiiller işleyen kimse on seneden aşağı olnamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Harp vukubulursa ölüm cezası hükmolunur. Hasmane hareket vukua gelirse müebbed ağır hapis cezası verilir.

Türkiye Devletini bitaraflık ilânına veya bitaraflığın muhafazasına veyahud harp ilânına mecbur kılmak veya mecbur kılmağa matuf muameleler yapmak için yabancı ile anlaşan kimse beş seneden on seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Bu anlaşma matbuatla propaganda yapmak için vaki olmuş ise hükmolunacak ceza üçte bire kadar artırılır.

Millî menfaatler aleyhine hareketlerde bulunmak maksadile yabancından velevki bilvasita olsun kendisi veya başkaları için para veya her hangi bir menfaat veya vaat kabul eden vatandaş eğer fiil daha ağır bir cürüm teşkil etmiyorsa üç seneden on seneye kadar ağır hapis ve beş yüz liradan iki bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Aynı ceza para veren veya sair menfaat temin veya vadeden yabancı hakkında da tatbik olunur.

Aşağıdaki hallerde ceza üçte birden aşağı olmamak üzere artırılır.

1 - Fiil harp esnasında işlenmiş ise,

2 - Para veya menfaat matbuat vasıtasile propaganda yapmak için verilmiş veya vadedilmiş ise.

Madde 128 — Türkiye Devletini harb tehlikesine maruz kılacak şekilde Hükûnetin tasvibi olmaksızın yabancı bir Devlet aleyhine asker toplayan veya diğer hasmane hareketlerde bulunan kimse beş seneden on iki seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır. Eğer harb vukua gelirse müebbet ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Hasmane hareketler, yalnız yabancı bir Hükûmet ile münasebeti bozacak veya Türkiye Devletini veya Türk vatandaşlarını mukabelebilmisile maruz kılacak mahiyette ise verilecek ceza iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapistir.

Siyasî münasebet münkati olur veya mukabelebilmisil vukua gelirse verilecek ceza üç seneden on seneye kadar ağır hapistir.

Madde 129 — Harb zamanında Türkiye Devleti zararına, düşmanın askerî hareketlerini kolaylaştırmak veya Türkiye Devletinin askerî hareketlerine zarar vermek maksadile yabancı ile anlaşan veyahut bu maksatlara matuf fiiller işleyen kimse on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır. Maksadı hâsıl olursa ölüm cezası verilir.

Harb zamanında düşman Devlete işe maddeleri veya Türkiye Devletinin zararına kullanılabilecek sair şeyler veren kimse bunları bilvasıta vermiş olsa bile beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Harp zamanında düşman Devlet lehine yapılan istikrazlara ve her ne suretle olursa olsun tediyelere iştirak eden veya buna müteallik muameleleri kolaylaştıran kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Harp zamanında ve ikinci fıkrada yazılı haller haricinde nerede bulunursa bulunsun düşman Devlet tebeasile veyahud düşman Devlet topraklarında oturan diğer kimseler ile bilvasıta olsa dahi, ticaret yapan yurddaş veya Türkiyede bulunan yabancı iki seneden on seneye kadar ağır hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere eşya değerinin beş misline müsavi ağır para cezasile cezalandırılır.

İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri filî hariçte işliyen yabancılar hakkında tatbik olunmaz.

Madde 130 — Harp zamanında Devletin silâhlı kuvvetlerinin veya ahalinin ihtiyaçları için Devlet veya diğer bir amme müessesesile veya amme hizmetlerini ifa veya amme ihtiyaçlarını temin eden bir müessese ile iş yapmak veya eşya vermek üzere iltizam ettiği taahhütleri kısmen veya tamamen ifa etmiyen kimse üç seneden on iki seneye kadar ağır hapis cezasile beraber bin liradan aşağı olmamak üzere taahhüdü veçhile yapacağı iş veya vereceği eşya değerinin üç misline müsavi ağır para cezasile cezalandırılır.

Taahhüdün kısmen veya tamamen ifa edilmemesi taksirden ileri gelmiş ise ceza yarıya kadar indirilir.

Aynı hükümler, taahhüdün ifa edilmemesine sebebiyet veren ikinci veya daha sonraki derecedeki müteahhitlerle mütevassıtlar ve müteahhitlerin mümessilleri hakkında da tatbik olunur.

Harp zamanında yukarıki fıkralarda yazılı taahhütlerin icrasında hile yapan kimseler on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile beraber iki bin liradan aşağı olmamak üzere taahhüdü veçhile yapacağı iş veya vereceği eşya değerinin beş misline müsavi ağır para cezasile cezalandırılır.

Madde 131 — Askerî olan veya Devletin müsellaah kuvvetlerinin hizmetine tahsis edilmiş bulunan gemileri, hava vasıtalarını, nakil vasıtalarını, yolları, müesseseleri, depoları ve diğer askerî tesisatı - bunlar henüz ikmal edilmemiş olsalar bile - kısmen veya tamamen velev muvakkat bir zaman için olsun tahrip eden veya kullanılmayacak bir hale getiren kimse sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Aşağıdaki hallerde ölüm cezası verilir:

1 - Fiil, Türkiye ile harp halinde bulunan bir Devletin menfaati için işlenmiş olursa,

2 - Fiil Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudret ve kabiliyetini veya askerî hareketlerini tehlikeye koymuş ise.

Fiil bunları elinde bulunduran veya muhafazası veyahut nezareti ile mükellef olan kimsenin kusuru neticesi vukua gelmiş veya sadece kolaylaşmış olursa o kimse hakkında bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Madde 132 — Devletin emniyetine veya dahilî, yahut beynelmilel siyasî menfaatlerine taallük eden evrak veya vesikaları tamamen veya kısmen yok eden, tahrib eden veya üzerlerinde sahtelik yapan veyahut muvakkaten de olsa bunları tahsis oldukları yerden başka bir yerde kullanan, hile ile alan veya çalan kimse sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Gizli kalması Devletin emniyeti ve yukarıda yazılı menfaatleri icabından olan malûmatı istihsal eden kimse üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır. Bu bap hükümlerine nazaran Devletin menfaatleri namına gizli kalması lâzım gelen malûmat arasında, dahilî veya beynelmilel siyasî sebeplerle neşrolunmayan Hükûmet muamelelerinin ihtiva ettiği malûmat ta dahildir.

Salâhiyetli makamların neşir veya işaasını menettiği malûmatı istihsal eden kimse iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yukarıki fıkralarda yazılı fiiller Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudret veya kabiliyetini veya askerî hareketlerini tehlikeye koymuşsa ölüm cezası verilir.

Madde 133 — Devletin emniyeti veya dahilî veya beynelmilel siyasî menfaatleri icabından olarak gizli kalması lâzım gelen malûmatı, siyasî veya askerî casusluk maksadile istihsal eden kimse on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Aşağıdaki hallerde ölüm cezası verilir:

1 - Fiil Türkiye ile harb halinde bulunan bir Devletin menfaati namına işlenmiş ise,

2 - Fiil, Devletin harb hazırlıklarına veya harb kudret veya kabiliyetini veya askerî hareketlerini tehlikeye koymuş ise.

Salâhiyetli makamların neşir veya işaasını menettikleri malûmatı siyasî veya askerî casusluk maksadile istihsal eden kimse on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yukarıki fıkrada yazılı fiil, Türkiye ile harb halinde bulunan bir Devletin menfaatine işlenmiş ise müebbet ağır hapis cezası hükmolunur.

Yukarıki iki fıkrada yazılı fiil, Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudret veya kabiliyetini veya askerî hareketlerini tehlikeye koymuş ise ölüm cezası verilir.

Madde 134 — 132 ve 133 ncü maddelerde yazılı cürümlerin icrası, evrak veya vesikaları elinde bulunduran veya malûmata malik olan kimsenin taksiri neticesi mümkün kılınmış veya sadece kolaylaştırılmış olursa bu şahıs hakkında bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Fiil, Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudret ve kabiliyetini yahud askerî hareketlerini tehlikeye koymuş ise üç seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Bu cürümlerin icrası Devletin askerî menfaati icabından olarak girilmesi menedilmiş olan yerlerin veya toprak, su veya hava mıntakalarının muhafazası ve nezaretile mükellef olan kimsenin taksiri neticesi mümkün kılınmış veya sadece kolaylaştırılmış ise aynı ceza hükmolunur.

Madde 135 — Her kim:

1 - Devletin askerî menfaati icabı olarak girilmesi menedilmiş olan yerlere veya toprak, su veya hava mıntakalarına gizlice veya iğfal ile girerse,

2 - 132 nei maddenin iki, üç, dört ve beşinci fıkralarında yazılı malûmatı tedarik etmeye yarayan ve elde bulundurulması için makbul sebep gösterilemeyen vesikalarla veya diğer her hangi bir şey ile yakalanırsa,

Bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yukarıki bentlerde yazılı fiillerden biri harb zamanında işlenirse verilecek ceza üç seneden on seneye kadar ağır haptir.

Madde 136 — 132 nei maddenin iki, üç, dört ve beşinci fıkralarında yazılı gizli kalması lâzımgelen malûmatı ifşa eden kimseler beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Fiil harb zamanında işlenmiş veya Devletin harb hazırlıkları veya harb kudret ve kabiliyetini veya askerî hareketlerini tehlikeye koymuş ise ağır hapis cezası on seneden aşağı olamaz.

Suçlu, siyasî veya askerî casusluk maksadile hareket etmiş ise bu maddenin birinci fıkrasında yazılı halde müebbet ağır hapis ve ikinci fıkrasındaki halde ölüm cezasına mahkûm edilir.

Bu cezalar bu maddede yazılı olan malûmatı istihsal eden kimseler hakkında da tatbik olunur.

Eğer fiil suçlunun taksiri neticesi vukubulmuş ise birinci fıkrada yazılı halde altı aydan iki seneye ve ikinci fıkradaki hallerden birinin mevcudiyeti takdirinde üç seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 137 — Salâhiyetli makamların neşir ve işaasını menettikleri malûmatı ifşa eden kimse üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Fiil harb zamanında işlenir veyahud Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudret ve kabiliyetini veya askerî hareketlerini tehlikeye koyarsa verilecek ağır hapis cezası on seneden aşağı olamaz.

Suçlu, siyasî veya askerî casusluk maksadile hareket etmiş ise bu maddenin birinci fıkrasında yazılı halde on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasına mahkûm edilir.

İkinci fıkrada yazılı hallerde ölüm cezası verilir.

Bu cezalar bu maddede yazılı olan malûmatı istihsal etmiş olanlar hakkında da tatbik olunur.

Eğer fiil suçlunun taksiri neticesi vuku bulmuş ise birinci fıkrada yazılı halde altı aydan iki seneye ve ikinci fıkradaki hallerden birinin mevcudiyeti takdirinde üç seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 138 — Vazifesi veya hizmeti dolayısıyla öğrendiği ve Devletin emniyeti icabı olarak gizli kalması lâzım gelen fennî keşif veya ihtiraları yahut sınaî yenilikleri, kendisinin veya başkasının menfaatine olarak kullanan memur veya

amme hizmetini ifa ile mükellef olan kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasile cezalandırılır.

Eğer fiil Türkiye ile harp halinde bulunan bir Devletin menfaati için işlenir veya Devletin harp hazırlıklarını veya harp kudret ve kabiliyetini veya askerî hareketlerini tehlikeye koyarsa suçlu ölüm cezasile cezalandırılır.

Türkiye Devleti tarafından yabancı bir memlekette Devlet işlerini görmeye memur edilen kimse, kendisine verilen vazifeyi sadakatle ifa etmezse bu fiilden millî menfaate zarar gelebileceği takdirde beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılır.

129 ncu madde ile ondan sonraki maddelerde ve 153 ve 161 nci maddelerde yazılı cürümler harp için Türkiye Devletile aralarında ittifak veya iştirak olan bir Devletin zararına işlendiği takdirde dahi tatbik olunur.

Bundan evvelki fıkrada yazılı cürümlerin işleneceğini haber alıp ta zamanında Devlet memurlarına haber vermeyi ihmal edenler, cürüm teşebbüs derecesinde kalsa bile, altı aydan az olmamak üzere hapsolünür.

Madde 139 — Harp zamanında Devletin selâmeti namına neşrolunan emir ve kararlara kasten muhalif harekette bulunanlar bir seneden altı seneye kadar ağır hapse mahkûm olurlar.

Madde 140 — Hariçte Devletin itibar veya nüfuzunu kırarak şekilde Devletin dahilî vaziyeti hakkında yabancı bir memlekette asılsız, mübalâgalı veya maksadı mahsusa müstenid havadis veya haberler yayan veya nakleden veya millî menfaatlere zarar verecek her hangi bir faaliyette bulunan yurttaş beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse konulur.

Madde 141 — Memleket dahilinde içtimaî bir zümrenin diğerleri üzerinde tahakkümünü, şiddet kullanmak suretile tesis etmeğe veya içtimaî bir zümreyi şiddet kullanarak ortadan kaldırmağa veya memleket dahilinde teşekkül etmiş iktisadî veya içtimaî nizamları şiddet kullanarak devirmeğe matuf cemiyetleri tesis eden, teşkil eden, tanzim eden veya sevk ve idare eden kimse beş seneden on iki seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Memleket dahilinde cemiyetin siyasî ve hukukî her hangi bir nizamını şiddet kullanarak ortadan kaldırmak gayesile cemiyetler tesis eden, teşkil eden, tanzim eden, veya sevkü idare eyleyen kimseye de aynı ceza verilir.

Bu cemiyetlere iştirak eden kimse bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yukarıki fıkralarda gösterilen haller haricinde memlekette millî hissiyatı sarsmağa veya zayıflatmağa matuf cemiyetleri tesis eden, teşkil eden, tanzim eden veya sevkü idare eden kimse bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Mezkûr cemiyetlere iştirak eden kimseye altı aydan iki seneye kadar hapis cezası verilir.

Dağılmaları emredilmiş olan yukarıda yazılı cemiyetleri sahte nam altında veya muvazaa şeklinde olsa dahi yeniden teşkil edenler hakkında verilecek cezalar üçte birden eksik olmamak üzere arttırılır.

Madde 142 — Memleket dahilinde içtimaî bir zümrenin diğerleri üzerinde tahakkümünü şiddet kullanmak suretile tesis etmek veya içtimaî bir zümreyi şiddet kullanarak ortadan kaldırmak veya memleket dahilinde teşekkül etmiş iktisadî veya içtimaî nizamları şiddet kullanarak devirmek yahud memleketin siyasî ve hukukî her hangi bir nizamını yıkmak için propaganda yapan kimse bir seneden beş

seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Propaganda millî hissiyatı sarsmak veya zayıflatmak için yapılırsa ceza altı aydan iki seneye kadar hapistir.

Yukarıki hükümlerde yazılı fiilleri methüistihsan eden kimse de aynı cezaya mahkûm olur.

Madde 143 — Hükûmetin müsaadesi olmaksızın beynelmilel mahiyeti haiz olan veya kökü memleket dışında bulunan cemiyetleri veya müesseseleri veya bunların şubelerini memleket dahilinde tesis eden, teşkil eden, tanzim eden veya sevku idare eden kimse on beş günden altı aya kadar hapis ve beş yüz liradan iki bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Müsaade, sahte veya noksan beyanat ile alınmış ise faili bir seneden beş seneye kadar hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasile cezalandırılır.

Müsaade alınmaksızın teşkil edilmiş olan böyle bir cemiyete veya müesseseye veya bunların şubelerine memleket dahilinde iştirak eden kimse yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Memleket dışındaki cemiyet ve müesseselere Hükûmetin müsaadesi olmaksızın iştirak eden memleket dahilinde mukim vatandaşa da aynı ceza verilir.

Madde 144 — Türkiye ile harb halinde bulunan bir Devletten akademik derece veya şerefler, unvan veya nişanlar ve sair fahrî rütbelere; mezkûr derece, şeref, unvan ve nişanlara ve rütbelere aid maaş veya sair menfaatler kabul eden vatandaş bir seneye kadar hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 145 — Türk bayrağını veya Devletin diğer bir hâkimiyet alâmetini tahkir kastile bulunduğu yerden söküp kaldıran veya yırtan, bozan, yahut diğer her hangi bir suretle tezlil eden kimse, bir seneden üç seneye kadar hapsolünür.

Ceza kanununun tatbikatında Türk bayrağından maksad Devletin resmî bayrağına millî renkleri taşıyan her hangi bir bayraktır.

Bayraktan başka her hangi bir şey üzerinde bulunan millî renkleri tahkir kastile bulunduğu yerden söküp kaldıran veya yırtan, bozan yahut diğer her hangi bir suretle tezlil eden kimse hakkında da aynı ceza verilir.

Bu maddede yazılı cürüm yabancı bir memlekette bir Türk tarafından işlenirse, ceza üçte birden eksik olmamak üzere arttırılır.

Madde 148 — Her kim bir yabancıнын hizmetinde veya onun lehinde çalışmak üzere Hükûmetin tasvibi olmaksızın memleket dahilinde yurttaslardan asker yazar veya bunları silâhlendirirsa üç seneden altı seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Asker yazılanlar veya silâhlendirilenler arasında, hizmet halinde olan askerler veya henüz askerî mükellefiyete tâbi bulunan kimseler varsa ceza üçte birden aşağı olmamak üzere arttırılır.

Madde 153 — Askerleri kanunlara karşı itaatsizliğe veya yeminlerini bozmağa veya askerî inzibat vazifelerini veya askerlik sanatlarına dahil diğer vazifelerini ihlâl teşvik eden veya kanunlara, yeminlerine, inzibat veya sair askerî vazifelere muhalif hareketleri methüistihsan yolunda asker önünde sözler sarfeden kimse, fiil daha ağır bir cürüm teşkil etmediği takdirde yalnız bundan dolayı bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Fiil alenen işlenmiş ise, verilecek ceza iki seneden beş seneye kadar ağır hapistir.

Fiil, harb zamanında işlenmiş ise, ceza üçte birden eksik olmamak üzere arttırılır.

Fiil:

- 1 - Matbuat vasıtasile veya her hangi bir propaganda vasıtasile;
- 2 - Umumî veya umuma açık bir mahalde ve birden ziyade kimseler huzurunda;
- 3 - Toplanılan mahal veya içtimaa iştirak edenlerin adedi veya toplantının mevzuu ve gayesi itibarile hususî mahiyeti haiz olmayan bir içtimada işlenmiş olursa ceza kanununun tatbikında alenî olarak işlenmiş sayılır.

Zabıta kuvvetlerine karşı bu fiilleri işleyenler hakkında da aynı hükümler tatbik olunur.

Madde 159 — Türklüğü, Büyük Millet Meclisini, Cümhuriyeti, Hükûmetin manevî şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif edenler bir seneden altı seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Devletin silâhlı kuvvetlerini veya Adliyenin manevî şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif edenlere de aynı ceza verilir.

Türkiye Cümhuriyeti kanunlarına alenen söğenler altı ayı geçmemek üzere hapşolunur ve otuz liradan yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Türklüğü tahkir ve tezyif, yabancı memlekette bir Türk tarafından işlenirse ceza üçte birden eksik olmamak üzere arttırılır.

Madde 160 — 157 nci maddede yazılı suçu işleyenlerle Türkiye Cümhuriyeti kanunlarına alenen söğenler hakkında takibat yapmak salâhiyeti doğrudan doğruya C. müddeiumumilerine aittir.

158 nci maddede yazılı hal ile 159 ncu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yazılı Hükûmetin veya Adliyenin manevî şahsiyetini veya Cümhuriyeti alenen tahkir ve tezyif hallerinde takibat yapılması Adliye vekâletinin iznine bağlıdır.

159 ncu maddenin birinci fıkrasında yazılı Türklüğü veya Büyük Millet Meclisini alenen tahkir ve tezyif hallerinde takibat yapılması Büyük Millet Meclisi Reisinin ve bulunmadığı takdirde reise vekâlet eden zâtın ve Devletin silâhlı kuvvetlerini tahkir ve tezyif edenler hakkında takibat yapılması Millî Müdafaa vekâletinin iznine bağlıdır.

Madde 161 — Harp esnasında ammenin telâş ve heyecanını mucip olacak veya halkın maneviyatını kırarak veya düşman karşısında milletin mukavemetini azaltacak şekilde asılsız, mübalağalı veya maksadı mahsusa müstenid havadis veya haberler yayan veya nakleden veya millî menfaatlere zarar verecek her hangi bir faaliyette bulunan kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse konulur.

Eğer fiil:

- 1 - Propaganda ile veya askerlere tevcih olunarak işlenmişse;
- 2 - Suçlu tarafından bir yabancı ile anlaşma neticesi yapılmışsa verilecek ceza, on beş seneden eksik olmamak üzere ağır haptistir.

Eğer fiil, düşmanla anlaşma neticesi işlenmiş ise, cezası müebbet ağır haptistir.

Harb zamanında düşman karşısında milletin mukavemetini tehlikeye maruz kılabacak şekilde kambiyoların tedavül kıymetini düşürmeye veya resmî veya hususî kıymetli evrakın piyasası üzerinde bir tesir yapmağa matuf hareketlerde bulunan kimse beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis ve üç bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasile cezalandırılır.

Eğer fiil:

Suçlu tarafından bir yabancı ile anlaşma neticesi yapılmışsa ağır hapis cezası on seneden ve düşmanla anlaşma neticesi işlenmişse on beş seneden aşağı olamaz.

Madde 168 — Her kim 125, 131, 146, 147, 149 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümleri işlemek için silâhlı cemiyet ve çete teşkil eder yahud böyle bir cemiyet ve çetede âmirliği ve kumandayı ve hususî bir vazifeyi haiz olursa on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasına mahkûm olur.

Cemiyet ve çetenin sair efradı beş seneden on seneye kadar ağır hapisle cezalandırılır.

Madde 171 — 125, 131, 133, 146, 147, 149 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümlerden birini veya bazılarını hususî vasıtalarla işlemek üzere bir kaç kişi aralarında gizlice ittifak ederlerse bunlardan her biri aşağıda yazılı cezaları görür.

1 - Yukarıdaki fıkrada yazılı ittifak 125, 131, 133 ve 156 ncı maddelerde yazılı cürümlerin yapılmasına dair ise sekiz seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

2 - Bu ittifak 146 ve 147 ncı maddelerde gösterilen cürümlerin icrasına müteallik ise dört seneden on iki seneye ve 149 ncü maddede gösterilen cürümlerin icrasına aid ise üç seneden yedi seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Cürmün icrasına ve kanunî takibata başlanmazdan evvel bu ittifaktan çekilenler ceza görmezler.

Madde 172 — 64 ve 65 ncı maddelerde yazılı haller haricinde her kim meydanlarda ve toplanma mahallerinde alenen ahaliyi 125, 131, 146, 147, 149 ve 156 ncı maddelerdeki cürümlerden birini işlemeğe tahrik ederse yalnız bu hareketinden dolayı, eğer tahrik ettiği fiil 125, 131 ve 156 ncı maddelerdeki fiillerden ise üç seneden beş seneye kadar ve 146, 147 ve 149 ncü maddelerdeki fiillerden ise iki seneden dört seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur ve her iki takdirde elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası alınır.

Kanunun birinci babında yazılı cürümlerin icrası zamanında cürüm faili başka bir cürüm daha işlemiş olduğu surette 78 ncı maddenin tatbikından hâsıl olacak ceza altıda bir miktar arttırılır.

Madde 173 — 127 ncı maddenin üç ve dördüncü fıkralarile 138 ncı maddenin dördüncü fıkrasında ve 128, 140, 143 ve 161 ncı maddelerde yazılı cürümler hakkında takibat yapılması Adliye vekâletinden izin verilmesine bağlıdır.

Ceza kanununa göre harb zamanı tâbirinde, eğer harb vukua gelmiş ise, seferberlik zamanı da dahildir.

Birinci bapta yazılı cürümler için hükmolunacak ağır hapis cezalarına Emniyeti umumiye nezareti altına alınmak cezası da ilâve olunur.

Madde 181 — Bir memur, memuriyetine aid vazifeyi suiistimal ederek veya hud kanunen icab eden usul ve şartlara riayet etmeyerek bir kimseyi şahsî hürriyetinden mahrum ederse bir seneden üç seneye kadar hapis cezası verilir.

Eğer bu file 179 ncü maddenin ikinci fıkrasile 180 ncı maddenin birinci fıkrasında yazılı hallerden biri inzıam etmiş ise ceza üç seneden beş seneye kadar hapistir.

180 ncı maddenin son fıkrasında yazılı halde ceza altıda birden yarıya kadar indirilir.

Madde 188 — Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek yahud o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir şahsa cebri şiddet gösterir veya onu tehdid ederse bir seneye kadar hapis ve 30 liradan 50 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olur.

Eğer o kimse tasavvur ettiği maksadı istihsal etmiş ise hapis cezası bir ay-

dan on sekiz aya ve ağır para cezası 20 liradan yüz liraya kadardır.

Eğer bu cebri şiddet veya tehdid hususları silâh ile yahud kendini tanımayacak bir hale koyarak yahud bir kaç kişi tarafından birlikte yahud imzasız bir mektub yahud hususî işaretlerle yahud mevcut veya mefruz bazı gizli cemiyetlerin husule getirdikleri tehdid kuvvetinden istifade ile işlenmiş ise iki seneden beş seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Eğer bununla arzu olunan maksad istihsal olunmuş ise beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş sene emniyeti umumiye nezareti altına konulabilir.

İkinci fasıl

İrtikâp

Madde 209— Memurlardan her kim memuriyet sıfatını veya memuriyetine aid vazifeyi suiistimal suretile kendisine veya başkasına bigayrihakkın para itasına ve sair menfaatler temin veya vadine bir kimseyi icbar ederse üç seneden beş seneye kadar hapis ve o kadar müddet memuriyetten mahrumiyet cezaları ile cezalandırılır.

Eğer bigayrihakkın ita veya vadolunan para ve menfaatin miktar ve kıymeti az ise hapis ve mahrumiyet cezalarının yarısı indirilir.

Madde 210 — Memurlardan her kim memuriyet sıfatını veya memuriyetine aid vazifeyi suiistimal suretile kendisine veya başkasına bigayrihakkın para itasına ve sair menfaatler temin veya vadine bir kimseyi ikna ederse bir seneden üç seneye kadar hapis ve memuriyetinden muvakkaten mahrumiyet cezaları ile cezalandırılır. Eğer memur kanunen alınmaması lâzımgelen bir şeyi diğerin hatasından bilistifade almış bulunursa altı aydan üç seneye kadar hapsolunur.

Eğer bigayrihakkın vadü ita veya temin olunan para veya menfaat miktar ve kıymetçe az ise hapis ve mahrumiyet cezalarının yarısı indirilir.

Madde 228 — Devlet memurlarından her kim bir şahıs veya memur hakkında memuriyetine aid vazifeyi suiistimal ile kanun ve nizamın tayin ettiği ahvalden başka suretle keyfî bir muamele yapar veya yapılmasını emreder veya ettirirse bir aydan bir seneye kadar hapse mahkûm olur ve bunda hususî bir maksadı dahi mevcut olduğu anlaşılırsa cezası üçte bire kadar arttırılır.

Memuriyetinin icrasında lüzumsuz yere sert muamelelerle bir şahsın kanun hükmüne veya Hükûmetin emirlerine itaat etmemesine sebep olan memur dahi aynı ceza ile cezalandırılır.

Madde 237 — Kanunun evlenmelerini menettiği kimselerin bu memnuiyetlerini bildikleri halde akitlerini yapan evlenme memurları ile bu suretle evlenenler ve bunları evlenmeye sevkeden veya evlenmelerine rıza gösteren veli veya vasileri üç aydan iki seneye kadar hapsolunurlar.

Kanunî şartlara riayet etmeksizin evlenme kâğıdı veren memur, bir aydan üç aya kadar hapsolunur.

Evlenme aktinin kanuna göre yapılmış olduğunu gösteren kâğıdı görmeden bir evlenme için dinî merasim yapanlar hakkında da bundan evvelki fıkrada yazılı ceza verilir.

Aralarında evlenme akti olmaksızın evlenmenin dinî merasimini yaptıran erkek ve kadınlar iki aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Erkek evli olduğu takdirde verilecek ceza altı aydan üç seneye kadar haptistir. Erkeğin evli olduğunu bilen kadına da aynı ceza verilir.

Muhtarlar aralarında evlenme akdi yok iken evlenmenin dinî merasimini yaptıklarına muttali oldukları kimseleri salâhiyetli makama bildirmeğe mecburdurlar. Bu hususta ihmal gösterenler beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır ve tekerrürü halinde ayrıca biraya kadar hapsolunurlar.

Madde 253 — Her kim bir rütbe veya memuriyetin veya bir meslekin resmî elbisesini salâhiyeti olmaksızın alenen giyer ve haiz olmadığı nişan ve madalyaları talik ederse bir seneye kadar hapse ve 250 liarya kadar ağır para cezasına mahkûm olur ve eğer böyle bir elbise giymek suretile elbisenin delâlet ettiği meslek ve memuriyete müteferri mevaddı icra ederse üç ayden aşağı olmamak üzere hapsolunur.

Siyasî partinin takib ettiği prensiplerin remzi olan alâmet ve işaretleri o partinin şerefini kırarak yerde kullananlarla partiden müsaade almaksızın kitab, gazete, mecmua veya matbuat kanununa göre matbua sayılan diğer şeyler üzerine veya sinema şeritlerine bunların muhteviyatını partiye maledici manada koyanlar altı aya kadar hapis veya on liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar. Bu hususta takibat icrası alâkalı siyasî parti genel sekreterliğinin şikâyetine bağlıdır.

Kızılay cemiyetine aid alâmet ve işaretleri, Kızılay cemiyetinin rızası olmaksızın her hangi bir matbua veya evrak ve sair eşya üzerine koymak veya resim veya haketmek veya her ne suretle olursa olsun o alâmet ve işaretleri temsil veya teccüüm ettirmek suretile kullananlar üç aya kadar hapis veya beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar. Bu hususta takibat icrası Kızılay cemiyeti umumî merkezinin şikâyetine bağlıdır.

Madde 267 — Yukarıki maddede beyan olunan fiiller bir vazifenin ifasından dolayı olmayıp ta vazife esnasında vaki olursa tayin olunacak ceza üçte birinden yarısına kadar indirilir.

Madde 276 — Bir kimse muhafaza edilmek üzere kendisine resmen teslim olunan merhun veya mahcuz veya her hangi bir sebeple vaziyed edilmiş olan malları kendisinin veya başkasının menfaati için saklar, sahibine veya başkalarına verir veya tebdil veya lâzımgelenlere teslimden imtina ederse üç aydan iki seneye kadar hapis ve otuz liradan üç yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Eğer suçlu merhun veya mahcuz veya her hangi bir sebeple vaziyed edilmiş olan eşyanın sahibi ise verilecek ceza bir seneye kadar hapis ve on liradan yüz elli liraya kadar ağır para cezasıdır.

Eğer cürüm muhafızın ihmalinden veya tedbirsizliğinden ileri gelmiş ise muhafız hakkında beş liradan yüz liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Eğer eşyanın kıymeti az ise veya cürmün faili eşyayı veya bedelini takibata başlamazdan evvel geri verirse ceza altıda birden üçte bire kadar indirilir.

Madde 279 — Ceza kanununun tatbikatında:

1 - Devamlı veya muvakkat surette, teşriî, idarî veya adlî bir amme vazifesi gören Devlet veya diğer her türlü amme müesseseleri memur, müstahdemleri;

2 - Devamlı veya muvakkat, ücretsiz veya ücretli, ihtiyarî veya mecburî olarak teşriî, idarî veya adlî bir amme vazifesi gören diğer kimseler memur sayılır.

Ceza kanununun tatbikatında amme hizmeti görmekle muvazzaf olanlar:

1 - Devamlı veya muvakkat surette bir amme hizmeti gören Devlet veya diğer amme müessesesinin memur ve müstahdemleri;

2 - Devamlı veya muvakkat, ücretli veya ücretsiz ihtiyarî veya mecburî surette bir amme hizmeti gören diğer kimselerdir.

Madde 282 — Her kim adliye makamları tarafından şahid, ehli vukuf, veyahut tercüman sıfatile davet olunup ta asılsız bir sebebi ileri sürmek suretile icabet mecburiyetinden vareste tutulmuş veya icabet etmekle beraber şahadet etmekten veya ehli vukuf veya tecrümanlık vazifesini ifadan istinkâf eylemiş bulunursa altı aya kadar hapse veya on liradan yüz liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olur.

Fail ehli vukuftan ise mahkûmiyet neticesi olarak hapis müddetine müsavi bir zaman için meslek ve sanatın tatili cezasına dahi mahkûm olur.

İkinci fasıl

Suç tasnii ve resmî mercileri iğfal

Madde 283 — Vuku bulmadığını bildiği bir suçu adliyeye veya keyfiyeti adliyeye tevdi mecbur olan bir makama veya kanunî takib yapacak veya yaptırabilecek bir mercie vuku bulmuş gibi ihbar ile yahut vaki olmayan bir suçta eserlerini takibata mübaşeret olunabilecek derecede uyduran kimse 30 aya kadar hapis cezasına mahkûm olur.

Adliye huzurunda sahte olarak bir suç işlediğini yahut bu suçta iştirak eylediğini söyleyen kimse hakkında dahi aynı ceza tertib olunur.

Üçüncü fasıl

İftira

Madde 285 — Her kim Adliyeye veya keyfiyeti Adliyeye tevdi mecbur olan bir makama veya kanunî takip yapacak veya yaptırabilecek bir mercie ihbar veya şikâyette bulunarak suçsuz olduğunu bildiği bir kimseye bir suç isnad eder yahut o kimse aleyhinde böyle bir suçun maddî eser ve delillerini uydurursa isnat eylediği suçun nevi ve mahiyetine ve uydurduğu delillerin kuvvetine göre üç aydan üç seneye kadar hapsolünür.

Bu isnat kendine iftira olunan kimsenin tevkifi gibi şahsî hürriyeti bağliyan bir halin hudusuna sebep olmuşsa müfteri hakkında bir seneden beş seneye kadar hapis cezası hükmolünür.

Kendine iftira olunan kimse hakkında üç seneden fazla şahsî hürriyeti bağliyan bir ceza ile mahkûmiyeti mutazammın bir hüküm sadır olmuşsa müfteri hakkında on beş seneyi geçmemek üzere aynı ceza hükmolünür.

Eğer mağdurun mahkûmiyeti müebbet ağır hapis ise müfteri on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapisle cezalandırılır.

Eğer mahkûmiyet ölüm cezasını müstelzim olmuş ve infaz edilmişse müfteriye aynı ceza verilir.

Henüs infaz edilmemiş ise müebbet ağır hapis cezası hükmolünür.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı olan suç faili mağdur hakkında takibat yapılmadan evvel bu isnadatından rücu eder veya uydurduğunu itiraf ederse yukarıda yazılı cezaların altıda biri hükmolünür ve ceza müebbet ağır hapis ise on sene ağır hapse indirilir ve isnattan rücu veya tasnii itiraf olunması takibata başlandıktan sonra vaki olursa asıl cezanın üçte ikisi indirilir ve müebbet ağır hapis yerine 24 sene ağır hapis cezası tayin olunur.

Tasnii veya iftira, kabahat efaline taallük ederse bu madde ile 283 ncü maddede tesbit olunan cezalar yarıya kadar indirilir.

Madde 293 — 289 ncu maddede yazılı olan suret ve zamanlarda yalan şahitler şahadetlerinden ve ehli hibre ve tercümanlar dahi hilâfı hakikat olan rey ve tercümelerinden rücu ettikleri takdirde bunları tedarik edenler hakk ında 291 nci maddede muayyen cezalar altıda birinden üçte birine kadar indirilir.

Madde 298 — Bir kimse bir suçtan dolayı kanun dairesinde tevkif olunduktan sonra kaçarsa bir aydan altı aya kadar hapsolunur.

Bu suç şahıslara karşı şiddet veya tehdid kullanarak veyahud kapı veya pencere kırarak veya duvar delerek veya kaçmağa mani olacak vasıtaları bozarak işlenmiş olursa ceza üç aydan on sekiz aya kadar haptistir.

Eğer tehdid veya şiddet kullanma silâh ile veya birden ziyade kimseler tarafından bir arada yapılmış olursa ceza iki seneden beş seneye kadar ağır haptistir.

Madde 299 — Bir kimse bir suçtan dolayı kanun dairesinde hapsedildikten sonra kaçarsa aşağıda yazılı şekillerde ceza görür:

1 - Müebbet ağır hapis mahkûmu ise ayrıca 13 ncu maddeye göre geçirmesi lâzımgelen hücre müddeti hesaba katılmaksızın cezasının bir senesi geceli gündüzlü bir hücrede yalnız başına bırakılmak suretile çektirilir.

2 - Muvakkat şahsî hürriyeti bağlayıcı bir ceza mahkûmu ise geri kalan müddetlerine bu müddetlerin altıda birden üçte birine müsavî bir müddet zammedilir. Ancak zammedilecek bu müddetler iki aydan eksik ve iki seneden fazla olamaz.

Bu suç, şahıslara karşı şiddet veya tehdid kullanarak veyahud kapı ve pencere kırarak veya duvar delerek veya kaçmaya mani olacak vasıtaları bozarak işlenmiş olursa birinci bentte yazılı hücre müddeti bir sene altı ay, ikinci bentte yazılı nisbet üçte birden yarıya kadar olarak tatbik olunur. Ancak zammedilecek bu müddetler altı aydan eksik, dört seneden fazla olamaz.

Eğer tehdid veya şiddet kullanma silâh ile veya birden ziyade kimseler tarafından bir arada yapılmış olursa birinci bentte yazılı hücre müddeti iki sene, ikinci bentte yazılı nisbet yarıdan üçte ikiye kadar olarak tatbik olunur. Ancak zammedilecek bu müddetler üç seneden eksik, altı seneden fazla olamaz.

Bu maddede yazılı hükümler ceza evi dışında çalıştırılan mahkûmlar hakkında da tatbik olunur.

Madde 301 — Her kim bir mevkuf veya mahkûmun tevkifhane veya hapishaneden kaçmasını hazırlar veya kolaylaştırırca kaçan kimsenin işlemiş olduğu suçun şiddetine ve ikmal etmekte bulunduğu cezanın nevi ve müddetine nazaran bir aydan otuz aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Eğer mahkûmun çektiği ceza müebbet ağır hapis ise kaçmasını hazırlayan ve kolaylaştıran kimsenin cezası yirmi aydan dört seneye kadardır.

Eğer mahkûmun cezası ölüm cezası ise, kaçmasını hazırlayan veya kolaylaştıran kimseye otuz aydan beş seneye kadar hapis cezası verilir.

Eğer mahkûmun kaçmasını hazırlamak ve kolaylaştırmak için fail 299 ncu maddede mezkûr vasıtalarından bir kısmını kullanır ve bu yüzden mahkûm kaçmış olursa ceza üçte birden yarıya kadar arttırılır.

Eğer kaçmamış ise, ceza üçte bire indirilir.

Eğer maznun mevkuf veya mahkûmun usul ve fûruundan ve karı kocadan ve kardeş ve kız kardeşlerinden biri ise, göreceği ceza üçte bir miktarı azaltılır.

Madde 302 — Bir mevkuf veya mahkûmun muhafazasına veya nakline memur olan kimse ne suretle olursa olsun onun kaçmasını hazırlar veya kolaylaştırırca bir seneden beş seneye kadar hapsolunur.

Eğer mahkûmun görmekte olduğu ceza idam veya müebbed ağır hapis ise failin göreceği ceza beş seneye kadar ağır hapistir ve beş sene müddetle amme hizmetlerinden memnuiyet cezası dahi hükmolunur.

Eğer kaçmasını hazırlamak ve kolaylaştırmak için fail, kaçağın şiddet kullanmasında veyahud kapı ve pencere kırmasında ve duvar delmesinde kaçakla birleşir veya silâh ve sair böyle bir işe lâzım olan şeyleri verir veya bunların tedarikini men etmezse mevkuf veya mahkûmun kaçmış olması halinde memur, yedi seneye kadar ağır hapis ve müebbeden amme hizmetlerinden memnuiyet cezası ile cezalandırılır ve kaçamadığı takdirde memura beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 304 — Sürgün cezasına mahkûm olan kimse 18 nci maddeye göre ikamete mecbur tutulduğu yerden kaçarsa on beş gündən üç aya kadar hapsolunur.

Madde 309 — Hükmen yedi nezlolunup ta müstahiklerine teslim kılınan gayrimenkul malları tekrar zaptu işgal eden kimse iki aydan bir seneye kadar hapsolunur.

Muhafaza edilmek üzere başkasına resmen teslim olunan merhun veya mahcuz veya her hangi bir sebeple vaziyet edilmiş olan menkul malını alan veya tahrib veya telef eden kimse bir aydan bir seneye kadar hapsolunur.

Bundan evvelki fıkrada yazılı cürüm, muhafızının müsamahasından ileri gelmişse on liradan yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

BEŞİNCİ BAB

Ammenin nizamı aleyhine işlenen cürümler

Birinci fasıl

Suç işlemeye tahrik

Madde 311 — Başkasını bir suç işlemeye alenen tahrik eden kimse aşağıda yazılı şekillerde cezalandırılır:

1 - Eğer tahrik ettiği cürmün cezası muvakkat ağır hapsin üstünde bir ceza ise üç seneden beş seneye kadar ağır hapis,

2 - Muvakkat ağır hapis veya hapis cezasını müstelzim ise failin nevine göre üç seneye kadar hapis,

3 - Sair hallerde yüz liraya kadar ağır para cezası.

2 ve 3 numaralı bentlerde beyan olunan hallerde ceza tahrik olunan suç içm muayyen olan cezanın en yukarı haddinin üçte birini geçemez.

İkinci fasıl

Cürüm ikai için cemiyet teşkil edenler

Madde 313 — Beş kişi ve daha ziyade kimse adliye kuvveti veya ammenin emniyet veya selâmeti veya adabı ve aile intizamı yahut mal ve şahıs aleyhine cürüm işlemek için bir cemiyet teşkil ettiği halde bunlardan her birisi yalnız cemiyet teşkilinden dolayı üç seneye kadar hapsolunur.

Bu cemiyete dahil olanlar on sekiz seneye kadar hapse ve yüz liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olurlar.

Eğer bu cemiyet efradı dağlarda ve kırlarda ve umumî yollarda dolaşır, yahut içlerinden iki veya daha ziyadesi silâh taşır, yahut emin bir mahalde silâh saklarsa

altı aydan beş seneye kadar hapse mahkûm olur.

Eğer cemiyetin muharrik ve reisleri varsa onlar bu maddenin birinci fıkrasında altı aydan eksik olmamak üzere üç seneye, üçüncü fıkrasında bir seneden eksik olmamak üzere beş seneye kadar hapse mahkûm edilir.

Madde 329 — Kıymetli damgaları veya demiryolu, yahut sair amme nakliyat şirketlerinin biletleri üzerine evvelce kullanılmış olduklarına dair konulan işaretleri silmek veya her ne suretle olursa olsun yok etmek suretile bunları kullanan veya kullanmak üzere başkalarına veren kimse bir seneye kadar hapis ve iki yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Kullanılmış pulları iptal işaretlerini yok etmeksizin evrak, eşya veya mektuplar üzerine bilerek yapıştırıp tekrar kullanan kimse elli liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir.

Madde 342 — Bir kimse resmen memur olmadığı halde 339 ncu maddede gösterilen suretlerle resmî bir varakada sahtekârlık yaparsa iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eğer vesika kanunen sahteliği isbat olunmadıkça muteber olan resmî evrak kabilinden ise dört seneden on seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Ve eğer sahtekârlık aslın vücudunu farzederek yahud sahih olan aslına mugayir surette yazarak veyahud sahih bir sureti tahrif eyliyerek resmî bir varakanın sureti üzerinde işlenmişse bir seneden üç seneye kadar ağır hapse mahkûm olur.

Eğer mezkûr varaka kanunen sahteliği isbat olunmadıkça muteber addolunan evrak kabilinden ise verilecek ceza iki seneden beş seneye kadar ağır haptistir.

Madde 346 — Bir kimse sahtekârlık cürmünde ortaklığı olmaksızın sahte bir varakayı bilerek kullanır veya onunla menfaat temin ederse mezkûr varaka resmî evraktan ise, 342 ve hususî evraktan ise, 345 nci maddelere göre ceza görür.

Madde 348 — Bir kimse tamamen veya kısmen bir varakanın aslını yahud aslın ziyai takdirinde kanunen makamına kaim olan suretini ortadan kaldırır veyahud bozar ve bundan umumî veya hususî bir zarar neşet ederse 339, 342, 343, 344 ve 345 nci maddelerde bildirilen farklara göre mezkûr maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılır.

Madde 350 — 1 - Hüviyet cüzdanlarını, nüfus tezkerelerini, pasaportları ve ruhsatnameleri taklid edenler veya bunların vazılarını değiştirenler;

2 - Bu gibi sahih vesikaları kimlere ita kılınmış ise onlardan başkasına veya diğer bir mekân ve zamanda verilmiş gibi göstermek maksadile değiştirenler yahud bunların sıhhat ve itibarı için lâzımgelen tasdik muamelesini ve matlub olan şartlarını sahte olarak ifa kılınmış gibi gösterenler;

3 - Böyle taklid edilmiş veya değiştirilmiş nüfus tezkere ve hüviyet cüzdanı ve pasaport ve ruhsatnameleri kullanan ve kullanmak maksadile başkalarına teslim ve ita cıleyenler;

Bir aydan sekiz aya kadar hapis cezasına mahkûm olurlar.

Madde 382 — 369, 370, 371, 372, 373, 376, 377, 378, 379, 380 ve 381 nci maddelerde yazılı olan fiiller bir şahsın hayatını tehlikeye koymuş olduğu takdirde muayyen olan ceza yarısı derecesinde arttırılır ve bu ceza kanunen muayyen olan cezanın azamî haddini geçebilir. Ölüme sebep olmuş ise ceza müebbet ağır haptistir.

Madde 404 — 403 ncu maddede yazılı şeyleri kullananlar veya yanında bu-

lunduranlar iki aydan altı aya kadar hapis ve beş yüz liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edildiler.

Bunları kullanan kimsenin alışkanlığı iptilâ derecesinde ise altı aydan ek-sik olmamak şartile, selâhi tıbben tebeyyün edinceye kadar, hastanede tevkif ve tedavisine hükmolunur. Hastane bulunmayan yerlerde ise bu kabîl kimseler hastane bulunan yerlere sevk edilir.

Madde 414 — Her kim, on beş yaşını bitirmeyen bir küçüğün ırzını geçer ise üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur.

Eğer bu fiil cebir ve şiddet veya tehdid kullanılmak suretile veya akıl ve beden hastalığından veya failin filinden başka bir sebepten dolayı veya failin kullandığı hileli vasıtalarla fiile mukavemet edemeyecek bir halde bulunan bir küçüğe karşı işlenmiş olursa ağır hapis cezası yedi seneden on beş seneye kadardır.

Madde 415 — Her kim, on beş yaşını bitirmeyen bir küçüğün ırz ve namusu na tasaddiyi mutazammın bir fiil ve harekette bulunursa bir sene altı aydan üç seneye ve bu fiil ve hareket yukarıki maddenin ikinci fıkrasında yazılı şartlar içinde olursa iki sene altı aydan beş seneye kadar hapsolunur.

Madde 416 — On beş yaşını bitiren bir kimsenin cebir ve şiddet veya tehdid kullanmak suretile ırzına geçen veyahud akıl ve beden hastalığından veya kendi filinden başka bir sebepten veya kullandığı hileli vasıtalardan dolayı fiile mukavemet edemeyecek bir halde bulunan bir kimseye karşı bu fiili işleyen kimse üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Yine bu suretle ırz ve namusa tasaddiyi tazammun eden diğer bir fiil ve harekette bulunursa iki seneden beş seneye kadar hapsolunur.

Madde 419 — Alenen hayasızca vazı hareketlerde bulunanlar on beş günden iki aya ve o suretle cinsî münasebette bulunanlar altı aydan bir seneye kadar hapsolunur ve her halde on beş liradan elli liraya kadar ağır para cezası alınır.

Madde 429 — Her kim, cebrü şiddet veya tehdid veya hile ile şehvet hissi veya evlenme maksadile, reşid olan veya reşid kılınan bir kadını kaçırsın veya bir yerde alırsa altı aydan beş seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 430 — Cebrü şiddet veya tehdid veya hile ile şehvet hissi veya evlenme maksadile reşid olmayan kimseyi veya şehvet hissile evli bir kadını kaçırsın veya bir yerde alırsa üç seneden yedi seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Eğer reşid olmayan kimse, cebrü şiddet veya tehdid veya hile olmaksızın kendi rızasile şehvet hissi veya evleme maksadile kaçırmış veya bir yerde alıkonulmuş ise ceza altı aydan üç seneye kadar haptir.

Madde 431 — Kaçırılan kimse, on iki yaşını doldurmamış ise fail cebrü şiddet veya tehdid veya hile kullanmamış olsa dahi üç seneden yedi seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 432 — Yukarıki maddelerde yazılı cürümlerden birinin faili, kaçırdığı veya alıkoyduğu kimseyi hiç bir şehvî harekette bulunmaksızın kendiliğinden, kaçırıldığı eve veya ailesinin evine iade eder veyahud ailesi tarafından alınması mümkün olan emniyetli diğer bir yere getirüp serbest bırakırsa 429 ncu maddede yazılı halde bir aydan bir seneye kadar, 430 ncu maddede yazılı halde altı aydan üç seneye kadar, 431 nci maddede yazılı halde bir seneden

beş seneye kadar hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 433 — Yukarıki maddelerde yazılı cürümlerden biri mahza evlenmek maksadile işlenmiş ve bir gûna tecaviüz vukubulmamış ise fail hakkında tayin olunacak ceza üçte birden yarıya kadar indirilir.

Madde 434 — Kaçırılan veya alıkonulan kız veya kadın ile maznun veya mahkûmlardan biri arasında evlenme vukuunda koca hakkında hukuku amme davası ve hüküm verilmiş ise cezanın çektirilmesi tecil olunur.

Müruru zaman haddine kadar erkek tarafından haksız olarak vukua getirilmiş bir sebeple boşanmaya hükmedilirse takibat yenilenir. Evvelce hükmü verilmiş ise ceza çektirilir.

Bu madde hükümleri 414, 415 ve 416 ncı maddeler hakkında da caridir.

Evlenen maznun veya mahkûm hakkında hukuku amme davasının veya cezanın tecilini müstelzim olan haller fiilde methali olanlar hakkında dava ve cezanın düşmesini müstelzimidir.

Madde 435 — Her kim on beş yaşını doldurmamış olan bir küçüğü kandırarak fuhşa teşvik eder ve bunun yolunu kolaylaştırırsa iki seneden eksik olmak üzere hapsolunur ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezası alınır.

Kandırmak keyfiyeti küçüğün usulünden veya kardeşlerinden biri veya kendisini evlâd edinenler tarafından yahud veli veya vasisi; muallim veya mürebbisi, yahud hizmetkârları veya nezaretleri altına verilen sair kimseler tarafından vaki olursa fail üç seneden aşağı olmamak üzere hapse mahkûm edilir.

Kandırmak keyfiyeti on beş yaşını doldurmuş olup ta henüz 21 yaşını bitirmemiş olan kimseler hakkında vuku bulursa fail altı aydan iki seneye kadar hapsolunur ve elli liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezası alınır.

Kandırmak keyfiyeti bu maddenin ikinci fıkrasında gösterilen kimseler veya kocası tarafından işlenirse fail iki seneden eksik olmamak üzere hapsolunur ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezası alınır.

21 yaşını doldurmuş olan kız ve kadınları fuhşa teşvik eden koca veya usulü veya sıhrî usulü veya kardeşleri hakkında altı aydan iki seneye kadar hapis cezası hükmlenir.

Madde 436 — Her kim fuhuş zımında rızasile olsa bile henüz yirmi bir yaşını bitirmeden bir bakiri veya bir kadını yahud cebir ve şiddet veya tehdid veya nüfuz icrası yahud hile ile yirmi bir yaşını bitiren bir bakir veya kadını başkası için işfal veya tedarik veyahud sevk veya bir yerden diğer yere naklederse bir seneden üç seneye kadar hapis ve elli liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Bu fiiller yirmi bir yaşını doldurmayan bakir veya kadın hakkında işfal veya cebir ve şiddet veya tehdid veya nüfuz icrasile yahud kardeş veya usul veya sıhrî usulden yahud koca veya veli veya vasi veya muallim veya mürebbî veya hizmetkârları yahud nezaretleri altına verilen sair kimseler tarafından yapılırsa iki seneden beş seneye kadar hapsolunur.

Bu fasla giren suçların ihzarî hareketlerini işleyenler asıl suç için yazılı cezanın altı da biri ile cezalandırılır.

DOKUZUNCU BAB**Eşhasa karşı cürümler****Birinci fasıl***Adam öldürmek cürümleri*

Madde 448 — Her kim bir kimseyi kasten öldürürse on sekiz seneden yirmi bir seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur

Madde 449 — Öldürmek fiili :

1 - Karı, koca kardeş, babalık, analık ve evlâtlık, kayınbaba ve kayınana ve damat ve gelinler haklarında işlenirse,

2 - Vazifesini yaptığı snada veya vazifesini yapmasından dolayı Devlet memurlarından biri aleyhine icra olunursa,

3 - Zehirlemek suretile yapılırsa,

Fail yirmi iki seneden yirmi dört seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur.

Madde 457 — 456 ncı maddede yazılı fiillere 449 ncü maddenin birinci ve üçüncü bentlerinde yazılı hal inzıam eder yahud fiil gizli veya aşikâr bir silâh ile veya aşındırıcı ceza ile işlenmiş olursa asıl ceza altıda birden üçte bire kadar artırılır.

Eğer fiilde 450 ncü maddenin beşinci bendinde yazılı hal müstesna olmak üzere diğer bentlerdeki hallerden biri birleşirse bu birleşen fiil hakkında 78 ncü madde hükmü carî olmak şartile ceza üçte bir nisbetinde çoğaltılır.

Madde 458 — Geçen maddelerde beyan olunan ahvalde fiil; netice itibarile failin asıl maksadını tecavüz etmiş olduğu takdirde ceza üçte birden yarısına kadar eksiltilir.

Madde 462 — Yukarıda geçen iki fasılda beyan olunan fiiller zinayı icra halinde meşhuden yakalanan veyahud zinayı irtikâp etmek üzere veya henüz irtikâp edildiğinde zevahiri hale nazaran şüphe edilemeyecek surette görünen bir koca veya karı veya kız kardeş veya fürudan olan kız veya kadınlardan biri veya bunların müşterek faili yahud her ikisi aleyhinde karı veya koca veya usulden biri veya erkek kardeş veya kız kardeş tarafından işlenmiş olursa fiilin muayyen olan cezası sekizde bire kadar tenzil ve ağır hapis cezası hapse tahvil olunur. Ölüm cezası yerine iki seneden beş seneye kadar hapis cezası verilir.

Madde 465 — Bir kimsenin veya bir şirketin hizmetinde bulunanlar tarafından vazife ve hizmet sırasında işlenen 455 ve 459 ncü maddelerde yazılı cürümlerden dolayı hükmedilecek tazminattan o kimse veya şirket malen mesuldür.

Dördüncü fasıl*İrkin tümlüğü ve sağlığı aleyhine cürümler*

Madde 468 — Bir kadının rızası olmaksızın çocuğunu düşürten kimseye yedi seneden on iki seneye kadar hapis cezası verilir.

Rızasile bir kadının çocuğunu düşürten kimseye iki seneden beş seneye kadar hapis cezası verilir. Çocuğu düşürmeğe rıza gösteren kadına da aynı ceza verilir.

Aşağıdaki hallerde birinci fıkra hükmü tatbik olunur:

1 - Eğer kadın on dört yaşından küçükse veya her ne suretle olursa olsun irâde

veya idrak kabiliyetinden mahrum ise,

2 - Eğer rıza şiddet veya tehdid veya telkin veyahut iğfal ile elde edilmiş olursa,

Birinci fıkrada yazılı fiil kadının ölümüne sebep olmuş ise ceza on iki seneden yirmi seneye ve bedenî bir zararı mucib olmuş ise on seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

İkinci fıkrada yazılı fiil kadının ölümüne sebep olmuş ise beş seneden on iki seneye ve bedenî bir zararı mucib olmuş ise üç seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 469 — İsteyerek çocuğunu düşüren kadına bir seneden dört seneye kadar hapis cezası verilir.

Yukarıki fıkrada yazılı cürme iştirak halleri dışında gebe bir kadını, çocuk düşürmeğe yarayacak vasıta tedarik etmek suretile çocuğu düşürmeğe tahrik eden kimse altı aydan iki seneye kadar hapis cezasile cezalandırılır.

Madde 470 — Gebe sanılan bir kadına çocuk düşürmek için vasıtalar tedarik eden veya bu kadın üzerinde bu maksatla bazı fiillerde bulunan kimsenin fiili kadının ölümüne veya bedenî bir zarara sebep olmuş ise fail 452 ve 456 nci maddeler hükümlerine göre cezalandırılır.

Fiil kadının rızasile işlenmiş ise verilecek cezanın üçte biri indirilir.

Madde 471 — Rıza ve muvafakatile bir erkek veya kadın üzerinde bazı fiiller yaparak onların çocuk yapmak kabiliyetini yok eden ve bu suretle rıza göstererek kendi üzerinde böyle bir fiil ve hareketi yaptıran kimse altı aydan iki seneye kadar hapis ve yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Çocuk yapmağa mani fiil ve hareketlerin işlenmesini teşvik eden veya bu fiil ve hareketlerin işlenmesi için propaganda yapan kimse bir seneye kadar hapis veya bin liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır. Eğer fiil kazanç temini gayesile işlenmiş ise her iki ceza birlikte hükmolunur.

Madde 472 — 471 nci madde dışında bu fasılda yazılı olan fiiller kedisinin veya akrabasının şeref ve namusunu kurtarmak için işlenmiş ise verilecek ceza yarısından üçte ikiye kadar indirilir.

468 nci maddenin birinci, ikinci, üçüncü, beşinci ve altıncı fıkraları ile 469 ncu maddenin ikinci fıkrası ve 470 nci maddede ve 471 nci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yazılı cürümlerin faili tababet ve şüabatı mensubu ise verilecek ceza üçte birden eksik olmamak üzere arttırılır.

Madde 482 — Her kim toplu veya dağınık bir kaç kişi ile ihtilât ederek her ne suretle olursa olsun bir kimsenin namus veya şöhret veya vakar ve haysiyetine taarruz eyler ise üç aya kadar hapis ve yüz liraya kadar ağır para cezasile mahkûm olur.

Eğer bu fiil, kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda, yahut kendisine hitaben yazılıp gönderilmiş bir mektup, telgraf resim veya herhangi bir yazı veya telefon ile işlenirse failin göreceği ceza dört aya kadar hapis ve yüz elli liraya kadar ağır para cezasıdır.

Eğer kendisine tecavüz olunan kimsenin huzur ile beraber alenen vaki olursa ceza altı aya kadar hapis ve iki yüz elli liraya kadar ağır para cezasıdır.

Eğer fiil, 480 nci maddenin ikinci fıkrasında beyan olunan vasitalardan biri ile işlenirse ceza altı aydan ve ağır para cezası yüz liradan aşığı olamaz.

Madde 483 — Yukarıki maddede beyann olunan cürüm noter gibi usulü daire-sinde hidematı ammeden biri ile muvazzaf bulunan şahıslardan birinin huzurun-

da ve ifa ettiği memuriyetten dolayı işlenmiş olursa fail hakkında altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

Adli veya siyasî veya mülkî veya askerî bir heyet veya siyasî bir parti yahut amme menfaatine hadim bir cemiyet veya müesseseye tecavüz ve hakarete bulunanlar, fiillerinin mahiyetine göre 480 veya 482 nci maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılırlar.

Madde 488 — Bu fasılda beyan olunan cürümlerden dolayı takibat icrası kendisine tecavüz olunan şahıs tarafından şikâyetname verilmesine bağlıdır.

Eğer kendisine tecavüz olunan kimse şikâyetname vermezden evvel vefat eder veya bu cürümler ölmüş bir adamın hatırasına karşı irtikâb olunursa bundan dolayı müteveffanın karısı ve usul ve furuu veya kardeş ve kız kardeşleri ve usul ve furu derecesinde sıhrî akrabası ve doğrudan doğruya veresi bulunan kimseler tarafından şikâyetname verilebilir.

Adli veya siyasî veya mülkî veya askerî bir heyet veya siyasî bir parti, yahud amme menfaatine hadim bir cemiyet veya müessese aleyhinde vuku bulan tecavüz ve hakaret fiillerinden dolayı takibat yapılması heyet reislerinin veya parti veya cemiyet mümessillerinin taleplerine bağlıdır.

Madde 490 — Bu fasılda beyan olunan cürümlerden dolayı ikame olunacak hukuku amme davası, 480 nci maddede yazılı ahvalden dolayı bir sene ve 482 ve 483 nci maddelerde muharrer ahvalden dolayı üç ay geçmesile düşer.

Madde 506 — Hileli müflisler hakkında iki seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Madde 507 — Taksirath müflisler bir aydan iki seneye kadar hapsolunur.

Madde 509 — Bir kimse iade veya muayyen bir suretle istimal üzere kendisine tevdi olunan imzalı ve yazısız bir kâğıda sahibinin zararına olarak hukukça hükmü haiz bir muamele yazar veya yazdırır yahut elinde bedelsiz olarak kalmış olan bir senedi istimal ederse mütaazzır olan kimsenin şikâyeti üzerine üç aydan üç seneye kadar hapis ve yüz elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm olur.

Bu imzalı ve yazısız kâğıt esasen kendisine tevdi ve teslim olunmayıp ta bertakrib ele geçirerek birinci fıkradaki cürmü işlemiş ise altıncı babın üçüncü ve dördüncü fasıllarında beyan olunan ahkâma göre ceza verilir.

Madde 516 — Bir kimse her ne suretle olursa olsun aharın menkul ve gayrimenkul malını tahrib, veya imha eder veya bozar yahud bunlara zarar verirse mütaazzır olan tarafın şikâyeti üzerine bir seneye kadar hapis ve yirmi liradan elli liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Eğer cürüm:

1 - Vazifei memuresinden dolayı öğ almak kastile bir memur aleyhinde,
2 - Şahıslara karşı şiddet kullanmakla veya 493 nci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında beyan olunan vasitalardan birile,

3 - Ammeye aid veya amme hizmetine veya bir mezhebin âyin ve ibadetine mahsus binalar yahud 378 nci maddede gösterilen envaa dahil askerî binalar ve debboy ve tersaneler ve harb gemileri yahud âbideler veya kabristan ve müstemilâtı,

4 - Setler yahud musibetlere karşı ammenin muhafazası maksadile inşa olu-

nan müdafaa vasıtaları ve sair inşaat yahud bir amme hizmetine mahsus alât ve işaret,

5 - Kanal veya sulamağa mahsus nehir ve cetvel ve ark ve bu kabilden sair inşaat;

6 - Dikilmiş bağ çubukları ve meyvalı ağaç ve fidanlar ile seyir ve meydan yerlerindeki ağaçlar;

Üzerinde işlenirse failin göreceği ceza, üç aydan iki seneye kadar hapis ve iki yüz elli liraya kadar ağır para cezasıdır.

Bu fiiller hakkında şikâyetname itasına hacet kalmaksızın dava takib olunur.

Madde 518 — Her kim bigayrihakkın başkasının arazisine veya bağ ve bahçesine hayvan sokarak veya orada bırakarak bir zarar ika ederse mutazarrırın şikâyeti üzerine bu fashın birinci maddesinin ilk fıkrası hükmüne tevfikân ceza görür.

Fail yalnız otlatmak maksadile ahârın arazisine hayvan sokmuş veya girmesine göz yummuş ise diğér tarafın şikâyeti üzerine göreceği ceza üç aya kadar hapis ve elli liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kayıtsızlık ve teseyyüb eserile bir kimsenin muhrez veya mezru olan arazisine veya bağ ve bahçesine hayvan girmesine sebep olanlar zarar görenin şikâyeti üzerine on beş günden bir aya kadar hafif hapse veya on liradan otuz beş liraya kadar hafif para cezasına mahkûm olur.

Madde 524 — Bu babın birinci ve üçüncü ve dördüncü ve beşinci fasıllarında ve 516 ncı maddenin birinci fıkrasile 518 ve 519 ve 521 nci maddelerde beyan olunan cürümler:

1 - Haklarında ayrılık kararı verilmiş karı kocadan birinin,

2 - Usul ve fîrudan yahut bu derecede sıhrî akrabadan birinin veya analık babalık ve evlâtlığın,

3 - Fâille beraber bir dam altında yaşayan kardeşin veya kız kardeşin zararlarına olarak işlenmiş olursa fail aleyhinde takibat icra olunmaz.

Haklarında ayrılık kararı verilmiş olan karı veya koca, yahut fâille beraber bir dam altında yaşayan kardeşlerle cürüm mürtekibi ile bir aile halinde yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen, veya ikinci derecede sıhrî akrabanın mazarratına olarak işlenmiş ise fail hakkında takibat icrası şikâyete bağlıdır. Bu takdirde failin göreceği ceza üçte bir miktarı azaltılır.

ÜÇÜNCÜ KİTAP

Kabahatler

BİRİNCİ BAB

Ammenin nizamına müteallik kabahatler

Birinci fasıl

Salâhiyettar mercilerin emirlerine itaatsizlik

Madde 526 — Her kim, salâhiyettar merciden kanun ve nizamlara aykırı olmayarak verilmiş bir emre itaatsizlik eder yahut ammenin istirahat ve selâmeti ve-

ya madelet düşüncesile merciinden kanun ve nizamlara muhalif olmayarak ittihaz edilmiş bir tedbire riayet etmezse bir aya kadar hafif hapis veya elli liraya kadar hafif para cezasına mahkûm olur.

Şapka iktisası hakkındaki 671 numaralı kanunla Türk harflerinin kabul ve tatbiki hakkındaki 1353 numaralı kanunun koyduğu memnuiyet veya mecburiyetlere muhalif hareket edenler üç aya kadar hafif hapis veya on liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılırlar.

Muvakkat madde — A) 13 ncü madde ile 15 nei maddede yazılı cezaların çektirme usulüne aid hükümler yeni ceza evleri kuruldukça peyderpey tatbik olunur.

B) Şimdiki ceza evlerinde mahkûmiyet müddetlerinin bir kısmını iyi hal ile geçirmiş olup ta vekâletçe tesbit edilecek yaş, meslek ve kabiliyette olan ve yine vekâletçe tayin olunacak suçların failleri iş esası üzerine kurularak açılmış ve açılacak olan ceza evlerine sevklerinde 13 ncü maddede gösterilen üçüncü ve dördüncü devreler şeraitine konularak o devrenin veya devrenin bütün hak ve imtiyazlarından istifade ettirilebilecekleri gibi bu madde hükmünden de müstefid olurlar.

İKİNCİ MADDE — Ceza kanununun 83, 384, 589 ncü maddelerile ceza kanununun mevkii meriyete vazına müteallik 825 numaralı kanunun 6 ncü maddesi ve 1840 numaralı kanun ilga edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümleri 1 - X - 1936 tarihinden itibaren meridir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

18 haziran 1936

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	17 - VI - 1936 ve 1/495
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	18 - VI - 1936 ve 4/578
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 10 48 12 120,203:228